

або метод аналізу конкретних (конфліктних ситуацій). Функціональне поле кейсів відкриває широкі можливості для використання та доповнює традиційні, класичні методи навчання.

Відомо, що даний метод сприяє реалізації наступних цілей:

- діагностика ключових проблем запропонованої ситуації;
- групування інформації для вирішення обраної задачі;
- генерація альтернативних шляхів вирішення та їх оцінка;
- вибір оптимального рішення та формування програми дій

тощо.

Аудиторне спілкування, що пов'язане з роботою над кейсом, супроводжується дискусією, аргументацією власної точки зору, розробкою правильної стратегії поведінки, і, найголовніше, розвитком креативного, творчого мислення студента. Варто зазначити, що застосування кейс-методики для розвитку творчого мислення студентів доцільно впроваджувати на старших курсах, оскільки для вирішення кейсів студентам потрібний певний запас знань і вмінь за спеціальністю, навички ділового спілкування тощо.

Отже, використання кейсів у викладанні економічних і управлінських дисциплін, а також розвиток креативного мислення студентів під час таких аудиторних занять — це вагомий крок до інтеграції вітчизняної системи освіти у світове співтовариство. Проте, варто пам'ятати, що застосування кейсів має бути методично, інформаційно, організаційно та педагогічно обґрунтованим і забезпеченим.

Вонберг Т. В., канд. екон. наук, доц. кафедри управління персоналом та економіки праці

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗВОРОТНЬОГО ЗВ'ЯЗКУ «СТУДЕНТ-ВИКЛАДАЧ» В АУДИТОРНІЙ РОБОТІ

Підготовка молодих фахівців у нашій державі не завжди задовольняє вимогам сьогодення, що загострює об'єктивні протиріччя між суспільною потребою у розвитку творчого потенціалу студентської молоді з одного боку, та існуючими підходами до навчання з іншого. Ситуацію ускладнює застосування викладачами переважно традиційних форм організації навчальної діяльності. Разом із тим, для досягнення цілей навчального процесу необхідно забезпечити єдність, по-перше, теоретичного та практичного навчання, і, по-друге, аудиторної та поза аудиторної ро-

боти. Отже, пошук шляхів оптимального професійного розвитку є актуальною та нагальною проблемою формування універсального, компетентного спеціаліста.

Відомо, що активізацію такого розвитку забезпечує наявність зворотного зв'язку між студентом і викладачем. Висока дидактична значимість цього зв'язку доведена в наукових працях вітчизняних і російських науковців. Адже, саме на базі інформації, що надходить через канали зворотного зв'язку викладач має змогу управляти процесом отримання та засвоєння навчальної інформації.

У науковій літературі зазвичай виокремлюються наступні вимоги до інформації, що надходить по каналах зворотного зв'язку: повнота, достовірність та оперативність. Слід зазначити, що сучасний розвиток інформаційних технологій дозволяє задовольнити всі перераховані вимоги.

Як показує практика, грамотна організація інформаційних освітніх ресурсів і використання сучасних засобів комунікації не лише покращує інформаційне забезпечення та управління навчальним процесом у рамках традиційних для навчального закладу форм організації навчання, але й породжує принципово нові її форми, зокрема, дистанційні лекції та консультації, семінари-форуми, засоби дистанційного контролю та самоконтролю тощо. Впровадження та використання перерахованих засобів дозволяє значно поліпшити зміст і організацію аудиторних навчальних занять. Зокрема, зникає необхідність конспектування матеріалу на лекційному занятті, оскільки студенти мають доступ до електронних ресурсів, презентацій по кожній дисципліні тощо. Зазначене, з одного боку, дозволяє ефективно використовувати навчальні години, а з іншого — призводить до необхідності використання активних форм роботи лектора з аудиторією. Останнє неможливе без організації зворотного зв'язку лектора з аудиторією. Очевидно, за умови незначної чисельності студентів (до 30 осіб), лекція може відбуватися у вигляді дискусії, в яку вмілий лектор може залучити всіх слухачів. Якщо ж аудиторія слухачів велика (понад 50 осіб), то зазначена вище форма не може бути використана, оскільки лектор втрачає можливість відслідкувати активність кожного студента. Наявність зворотного зв'язку з аудиторією дозволяє викладачу по ходу лекції виявляти та оцінювати сприйняття слухачами-студентами матеріалу та при необхідності корегувати порядок подання матеріалу, додатково пояснюючи найважливіші моменти.

Таким чином, сьогодні найактуальнішим питанням залишається вивчення можливостей використання на лекціях технічних засобів, які могли б забезпечити викладачу оперативний зворотний зв'язок з великою аудиторією в режимі реального часу.